

Sygn. akt I CSK 3306/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M. F..

przeciwko [...] Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od [...] Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M. F..
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 października 2021 r. Sąd Okręgowy w W. po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. F. przeciwko [...] Bank spółce akcyjnej w W., o zapłatę, na skutek apelacji Powódki od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 29 stycznia 2019 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Pozwanej na rzecz Powódki kwotę 63.362,69 zł (sześćdziesiąt trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 maja 2018 r. do 22 września 2020 r., przy czym wykonanie tego świadczenia uzależnił od jednoczesnej zapłaty na rzecz Pozwanej przez Powódkę kwoty 284.263,96 zł (dwieście osiemdziesiąt cztery tysiące dwieście sześćdziesiąt trzy

złote dziewięćdziesiąt sześć groszy) lub zabezpieczenia roszczenia Pozwanej o zwrot tej kwoty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, oddalił apelację w pozostałym zakresie oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną na powyższy wyrok Sądu Okręgowego w W. wniosła Pozwana, zaskarżając go w części, tj. w pkt I ppkt 1 oraz co do pkt III. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 387 § 1 k.p.c. oraz 382 k.p.c. w zw. z (i) art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 387 § 2¹ pkt 1) i 2) k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. oraz w zw. z (ii) art. 380 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. a także w zw. z (iii) art. 232 k.p.c. i 3 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. w zw. z art. art. 391 § 1 k.p.c., prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj. art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 385¹ § 1 i § 3 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, dalej: u.p.b.) oraz dyrektywa Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE nr L 95, s. 29, dalej: dyrektywa 93/13) oraz w zw. z art. 65 § 1 i § 2 k.c., art. 385¹ § 1 i § 3 k.c., art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385² k.c. oraz art. 3 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 385 § 1 i § 2 k.c., art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 3 u.p.b., art. 358 § 2 k.c. oraz z motywem 13 i art. 5 dyrektywy 93/13, art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. XXVI i XLIX ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. z 1964, Nr 16, poz. 94) oraz z motywem 13 i art. 5 dyrektywy 93/13, art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c., art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 385¹ § 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. oraz art. 6 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 2 oraz art. 32 Konstytucji RP oraz art. 2 i art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujące rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. czy w świetle art. 385¹ § 1 k.c. może być uznane za postanowienie określające główne świadczenie stron postanowienie umowy kredytu indeksowanego, zgodnie z którym spłata rat kredytu

wyrażonych w walucie obcej następuje w walucie krajowej, w wysokości ustalonej poprzez zastosowanie kursu sprzedaży z tabeli banku?

Obok tego Skarżąca wskazała na istnienie w sprawie – w jej ocenie – istotnego zagadnienia prawnego, ujętego w pytaniu, czy w świetle obowiązującej w procesie cywilnym zasady kontradyktoryjności art. 3 k.p.c. i 232 zd. 1. k.p.c. oraz zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), spór pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem uzasadnia dopuszczenie i przeprowadzenie przez sąd dowodów z urzędu, pomimo bierności dowodowej konsumenta, reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika oraz braku okoliczności świadczących o wyjątkowym charakterze rozpoznawanej sprawy, które mogłyby stanowić uzasadnienie dla podejmowania przez sąd czynności dowodowych za stronę?

Ponadto Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie w całości apelacji Powódki, a także o zasądzenie od Powódki na rzecz Pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powódki kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyłącznie na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione w sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Oznacza to, że nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do

rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, z. 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem stanowi odrębną część skargi i podlega ocenie co do zasady samodzielnie, tj. bez odnoszenia się na etapie jego rozpoznania (tzw. przedsądu) do argumentacji, która dotyczy rozpoznania skargi po jej przyjęciu przez Sąd Najwyższy. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., sygn. akt II CZ 89/2005, z 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt V CSK 2004/06, i z 24 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 8/06). To na skarżącym spoczywa obowiązek sformułowania w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiednich argumentów wskazujących na istnienie powyższych okoliczności.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo istnienia poważnych wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, przy czym konieczne jest w takim przypadku przytoczenie sprzecznych orzeczeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 maja 2018 r., I CSK 31/18; z 29 kwietnia 2016 r., I CSK 641/15 i tam przywołane orzecznictwo). Przez rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy przy tym rozumieć istnienie zróżnicowanych albo sprzecznych rozstrzygnięć w sprawach o takich samych lub

zbliżonych stanach faktycznych, w których mają zastosowanie te same przepisy prawa, wyłożone lub zastosowane w sposób prowadzący do wydania odmiennych orzeczeń albo innych decyzji procesowych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, Nr 2, poz. 29). Konieczne jest przy tym również wykazanie, że dokonanie wykładni jest niezbędne dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2016 r., I CSK 641/15).

Skarżąca nie wykazała, aby w niniejszej sprawie zachodziły poważne wątpliwości wykładnicze lub rozbieżności w orzecznictwie. Po pierwsze, niewystarczające jest wskazanie tezy, iż w zakresie podnoszonym we wniosku istnieją rozbieżności w orzecznictwie sądów. Konieczne jest bowiem wskazanie choćby przykładowo rozstrzygnięć w innych sprawach niż rozpoznana z udziałem strony skarżącej, w których w podobnych bądź tożsamyh stanach faktycznych zapadły odmienne rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie Skarżąca takich orzeczeń w judykaturze sądów powszechnych nie wskazała. Nie można przy tym zapominać, że nie chodzi w tym przypadku o odmienne orzeczenia wydane przez Sąd Najwyższy. Ponadto Skarżąca nie wykazała w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, iż dokonanie wykładni jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy i wpływałoby oraz w jaki sposób na samą treść orzeczenia. Nie wystarczy bowiem do uznania zasadności skargi kasacyjnej wskazanie abstrakcyjnego zagadnienia czy powołanie się na ewentualne rozbieżności. Konieczne jest bowiem każdorazowo wykazanie, czy i w jaki sposób zaprezentowane tezy mogą wpłynąć na rozpoznanie sprawy w postępowaniu kasacyjnym.

W ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca sformułowała zagadnienie prawne, czy w świetle obowiązującej w procesie cywilnym zasady kontradyktoryjności art. 3 k.p.c. i 232 zd. 1. k.p.c. oraz zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), spór pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem uzasadnia dopuszczenie i przeprowadzenie przez sąd dowodów z urzędu, pomimo bierności dowodowej konsumenta, reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika oraz braku okoliczności świadczących o wyjątkowym charakterze rozpoznawanej sprawy, które

mogłaby stanowić uzasadnienie dla podejmowania przez sąd czynności dowodowych za stronę?

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W tym kontekście wypada przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 25 maja 2021 r., II CSK 96/21). Ponadto, w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w powołanym przepisie nakłada na skarżącego obowiązek wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14; z 15 kwietnia 2021 r., I CSK 720/20). Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego

w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zapytaniu przedstawianego przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 października 2012 r., I PK 129/12; z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, Biuletyn SN 2015, nr 5). Zagadnienie to nie może być przy tym pozorne, czyli m.in. nie może stanowić próby obejścia dokonanych przez sądy ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca nie przedstawiła argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych ani – co szczególnie ważne – realnych wątpliwości, które nie mogą być rozwiązane z uwzględnieniem powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa ani wykazania, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia ma znaczenie zarówno dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, jak też innych podobnych. W niniejszej sprawie ograniczono się do zgłoszenia wątpliwości, które w istocie stanowią pozór występowania w sprawie zagadnienia prawnego. We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przeprowadzono szczegółowej analizy orzecznictwa i poglądów doktryny zakresie objętym zagadnieniami prawnymi. Argumentacja Skarżącej nie wykazuje, że w sprawie ujawniło się zagadnienie wykładnicze o problemowym czy precedensowym charakterze, którego wyjaśnienie wymagałoby zaangażowania Sądu Najwyższego i sprzyjało rozwojowi prawa.

W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego na gruncie art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 przyjmuje się, że nieuczciwość wobec konsumenta określonych postanowień umownych powinna być przez sąd dostrzeżona z urzędu i z urzędu również - bez oczekiwania na inicjatywę konsumenta - sąd powinien zastosować wobec tych postanowień sankcję braku związania nimi konsumenta; w ten sposób osiągnięty ma być cel dyrektywy, którym jest zabezpieczenie skuteczności ochrony konsumenta (*effet utile*; zob. wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE z 27 czerwca 2000 r., C-40-244/98, Océano Grupo Editorial SA przeciwko Rocio Murcianó Quintero i in., z 26 października 2006 r., C-168/05, Elisa Maria Mostaza Claro przeciwko Centro Móvil

Milenium SL, z 4 czerwca 2009 r., C-243/08, Pannon GSM Zrt. przeciwko Erzsébet Sustikné Györfii oraz uchwała Sadu Najwyższego z 15 września 2020 r., III CZP 87/19, OSNC 2021, Nr 2, poz. 11 i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, niepublikowana; wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2021 r., V CSKP 61/21, niepublikowany). Nie ulega wątpliwości, że prawidłowe wykonanie przez sąd tego obowiązku może wymagać przeprowadzenia dowodów nie wskazanych przez strony (art. 232 k.p.c.).

Niezależnie od tego, zgodnie z art. 232 zdanie drugie k.p.c. sąd uprawniony jest przeprowadzić dowód z urzędu, co w związku z art. 391 § 1 k.p.c., stosownie do modelu apelacji pewnej, dotyczy także sądu drugiej instancji. Zagadnienie dopuszczenia dowodu z urzędu było przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego, który wskazał, że skorzystanie z tego uprawnienia, gdy jest to konieczne i pozostaje w rozsądnych proporcjach do aktywności strony, wywodzącej z danych faktów skutki prawne, zasadniczo nie może być uznane za naruszające zasadę kontradyktoryjności, bezstronności i równości stron (zob. – zamiast wielu – wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15, niepublikowany, z 20 grudnia 2017 r., I CSK 149/17, niepublikowany, z 28 listopada 2019 r., III CSK 282/17, niepublikowany). Zakres zatem kompetencji sądu *meriti* w zakresie ram dopuszczalnego zastosowania art. 232 zd. 2 k.p.c. został zatem jasno wyrażony zarówno w tym przepisie, jak też wyjaśniony w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W zakresie odnoszącym się do sporów z udziałem konsumentów należy ponadto podkreślić, że zasady postępowania obowiązujące w sprawach mających na celu zabezpieczenie ochrony uprawnień konsumentów przewidzianych przez prawo unijne nie mogą być mniej korzystne niż obowiązujące w podobnych postępowaniach o charakterze wewnętrznym (zasada równoważności) i nie mogą powodować w praktyce, że korzystanie z uprawnień wynikających z prawa Unii stanie się niemożliwe lub nadmiernie utrudnione (zasada skuteczności). Powyższe nie oznacza jednak, że sąd stosujący dyrektywę 93/13 ma działać z pominięciem obowiązujących go zasad proceduralnych, znanych stronom postępowania i rządzących jego przebiegiem (uchwała Sądu Najwyższego z 15 września 2020 r., III CZP 87/19, OSNC 2021, z. 2, poz. 11). Nie można jednak przy tym zapominać,

że konsument stanowi podmiot o szczególnych przymiotach w związku z tym, iż występuje w obrocie w słabszej co do zasady pozycji rynkowej i bez rozeznania cechującego profesjonalistów. Tym samym każdorazowo ocena zakresu zastosowania art. 232 zd. 2 k.p.c. może wymagać uwzględnienia także szczególnej sytuacji strony, którą jest konsument, w pewnych okolicznościach bez względu na to, czy w postępowaniu jest on reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, choć odstępstwa w tym zakresie wypada dopuszczać z należytą powściągliwością. Nie istnieją też abstrakcyjne, jednolite kryteria w tym zakresie, nie można natomiast zapominać o konieczności wykładni przepisów ustawowych, w tym regulujących postępowanie sądowe, z uwzględnieniem wykładni przyjaznej zasadam ochronnym wyrażonym w Konstytucji RP. Jest tak niezależnie od tego, czy zasady te pozostaje uznać za normy programowe (te bowiem każdorazowo skierowane są wobec organów władzy publicznej, w tym także sądów), czy też za takie, z których możliwe jest wywiedzenie konkretnych publicznych praw podmiotowych względnie służących zapewnieniu ochrony określonej sfery wolności człowieka.

Art. 76 Konstytucji RP nakazuje zapewnienie określonego, minimalnego poziomu ochrony podmiotów słabszych (w tym m.in. konsumentów i innych uczestników obrotu prawnego o ewidentnie gorszej ekonomicznie pozycji w porównaniu z innymi podmiotami, z którymi łączą ich różne stosunki prawne o równorzędnym charakterze). Jak przyjmuje Trybunał Konstytucyjny, choć art. 76 Konstytucji sam w sobie nie statuuje prawa podmiotowego, to jednak - jak wcześniej wywiódł Trybunał Konstytucyjny - formułuje określone obowiązki państwa, które muszą znaleźć odpowiednią konkretyzację w ustawach zwykłych (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 21 kwietnia 2004 r., K 33/03, OTK ZU nr 4/A/2004, poz. 31). Na marginesie wypada zaznaczyć, że zawarta w art. 76 Konstytucji RP aksjologia (ochrona zdrowia, prywatności, bezpieczeństwa oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi) ma szersze odniesienie i musi być rozumiana jako obejmująca również te kategorie osób, wprost niewymienionych, które są narażone na podobne zagrożenia w związku z zajmowaną w ramach relacji umownej pozycją strony słabszej (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 września 2005 r., K 38/04, OTK ZU nr 8/A/2005, poz. 92).

Minimum tej ochrony nie zostało wprowadzone zdefiniowane w Konstytucji, jednak z pewnością nie mamy do czynienia w tym przypadku z normą programową pozostawiającą dowolność prawodawcy, zaś standard ochrony na gruncie art. 76 Konstytucji RP wyznacza w szczególności konieczność zapewnienia efektywnej możliwości dochodzenia roszczeń przez osoby poszkodowane, których ochrona została określona w przepisach prawa prywatnego. W tym zakresie ramy minimalnej ochrony współkształtują w istocie art. 76 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Można w tym przypadku mówić o pewnym zakresie minimalnej ochrony proceduralnej słabszej strony stosunku cywilnoprawnego, której przysługuje odpowiednie prawo ochronne, wymagające należytego urzeczywistnienia zarówno w ustawodawstwie, jak i w procesie stosowania prawa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 29 maja 2019 r., III CSK 209/17, niepublikowany).

Oba przepisy, tj. art. 76 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, stanowią istotny element współkształtowania norm prawnych służących zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony w analizowanym zakresie i nie tylko mogą, ale powinny być uwzględnione w ramach współstosowania Konstytucji wraz z aktami prawnymi niższej rangi (co jest skutkiem nie tyle przyjęcia wynikającej z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP zasady pośredniej skuteczności horyzontalnej norm konstytucyjnych, co wynikającego także z tego przepisu nakazu bezpośredniego stosowania Konstytucji przez organy władzy publicznej stosujące prawo, w tym przez sądy, a zatem także wykładni norm ustawowych z uwzględnieniem wartości konstytucyjnych).

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy, co wprost wynika z art. 179 ust. 1 Konstytucji RP, a także mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił w niniejszej sprawie od oceny prawidłowości powołania sędziego w składzie Sądu *ad quem*, mimo wyboru tegoż w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa ukonstytuowanej w składzie niespełniającej wymagań wynikających z art. 187 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 czerwca 2017 r., K 5/17, OTK ZU nr 48/A/2017), a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności

orzeczenia z powyższych względów z uwagi na ich niedopuszczalność, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49). Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP), co skutkuje niedopuszczalnością następczego stosowania przez Sąd unormowania uznanego przez Trybunał za niezgodny z Konstytucją RP, zaś ewentualne rozstrzygnięcie pozostające w sprzeczności z orzeczeniem TK w powyższym zakresie nie korzystałoby z przymiotu prawomocności materialnej w rozumieniu art. 365 k.p.c.

Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie zasady niedopuszczalności kwestionowania statusu sędziego (deklarowanej w art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), co mogłoby sugerować wskazanie w pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe rozstrzygnięcia, a przede wszystkim treść art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982.

Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), samodzielnie nie

pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (wyrok TSUE z 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A., ECLI:EU:C:2022:235), zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201). Tym bardziej niedopuszczalne jest – zarówno w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jak i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – podważanie skuteczności powołania na urząd sędziego stanowiącego prerogatywę Prezydenta RP, która zamyka proces nominacyjny wykluczając możliwość jego „weryfikacji”. Dodać należy, że respektowanie zasady stabilności sprawowania urzędu sędziego powołanego na ten urząd przez Prezydenta RP na podstawie art. 179 Konstytucji RP, stanowi jeden z elementów gwarancji prawa do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. W niniejszej sprawie nie wskazano natomiast jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu *ad quem*.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).